Länsstyrelsen
Värmland

FÖREBYGGA OCH BEKÄMPA MÄNS VÅLD MOT KVINNOR

Länsstyrelsen Värmlands arbete 2018

Länsstyrelsen Värmland

UTGIVEN AV
Länsstyrelsen Värmland

ISSN
0284-6845

PUBLIKATIONSNUMMER
2019:07

TEXT
Isabel Persson, Tanja Ekegren, Länsstyrelsen Värmland
Maria Scheffer Lindgren, FoU Välfärd Värmland vid Karlstads universitet

BILD
Øyvind Lund, Fotografiska AB

GRAFISK FORM
Birgitta Åman

TRYCK
TMG Tabergs AB

Fler exemplar av redovisningen går att ladda ner på
www.lansstyrelsen.se/varmland

FÖREBYGGA OCH BEKÄMPA MÄNS VÅLD MOT KVINNOR

Länsstyrelsen Värmlands arbete 2018

Mäns våld mot kvinnor är kriminella handlingar och ett allvarligt samhälls- och folkhälsoproblem som orsakar stort lidande för de som utsätts. Våldet medför dessutom stora kostnader för den enskilda som drabbas, men också för samhället.

Under de senaste decennierna har det genomförts en mängd lagstiftningsåtgärder på området mäns våld mot kvinnor och under många år har olika verksamheter vuxit fram, både i den ideella och i den offentliga sektorn. Våldet är trots detta ännu omfattande. Alla samhällssektorer som på olika sätt kommer i kontakt med våldet behöver bättre kunskaper och verktyg för att förebygga och upptäcka våld samt för att hantera dess konsekvenser. Utifrån det jämställdhetspolitiska delmålet att mäns våld mot kvinnor ska upphöra har det utarbetats en tioårig nationell strategi för att förebygga och bekämpa detta. I den anges fyra politiska målsättningar som kortfattat handlar om följande:

NATIONELLA STRATEGINS MÅLSÄTTNINGAR:

- **ett utökat och verkningsfullt förebyggande arbete mot våld**
- **förbättrad upptäckt av våld**
- **starkare skydd och stöd för våldsutsatta kvinnor och barn**
- **effektivare brottsbekämpning**
- **förbättrad kunskap och metodutveckling**

HANDLINGSPLAN 2018–2021

En handlingsplan för området mäns våld mot kvinnor har tagits fram för länet. Den gäller under åren 2018–2021 och togs fram i bred samverkan med nätverket för myndighetssamverkan våld i nära relationer som bas. Den aktivitet som ansågs viktigast var att synliggöra våldet. Det kan göras genom att fråga om både våldsutsatthet och våldsutövande. Gemensamma övergripande drag i handlingsplanen förutom de nationella delmålen var kartläggning, utbildning, utveckla arenor och kommunikation.

UTVECKLING AV FÖREBYGGANDE ARBETE

Under hösten har Länsstyrelsens fokus inom det våldsförebyggande arbetet varit att ta reda på länets behov och hur Länsstyrelsen kan bidra med stöd och samordning. Det har även varit centralt att stärka den interna samordningen mellan de uppdrag inom Länsstyrelsen som har förebyggande ansatser, såsom ANDTS, föräldraskapsstöd samt brottsförebyggande. Vi har i ett tidigt skede inkluderat sakkunniga inom jämställdhet och mänskliga rättigheter i planeringsarbetet. Under 2018 tillsattes en tjänst och vi har ökade förutsättningar för att kunna arbeta långsiktigt.

Fokus på barn och unga

Länsstyrelsen har bedömt att det förebyggande arbetet bör utgå från teorin om att det finns risk- och skyddsfaktorer som har stor betydelse när det gäller barns och ungas utveckling och hälsa. Arbetet framöver kommer därför ha det långsiktiga målet att alla barn i Värmland ska sluta grundskolan med fullvärdiga betyg. Ambitionen är att Länsstyrelsens insatser inom de förebyggande uppdragen, mäns våld mot kvinnor inkluderat, på lång eller kort sikt ska bidra till detta mål. Länsstyrelsens arbete ska dessutom bidra till att stärka en god föräldra-barnrelation då även detta är en viktig skyddsfaktor.

Nätverk för förskolepedagoger

I syfte att identifiera målgruppen för det våldsförebyggande arbetet fördes under hösten 2018 samtal med rektorer och skolrepresentanter i länet. Efter dessa samtal blev det tydligt att ett tidigt och universellt preventionsarbete var efterfrågat. I linje med detta har Länsstyrelsen beslutat att ett länsnätverk bestående av förskolepedagoger ska startas under våren 2019. Den långsiktiga målsättningen med det nystartade länsnätverket är att samtliga sakkunniga inom Länsstyrelsen som arbetar förebyggande ska bidra med sin kunskap hos nätverket.

Barns rättigheter

Varje år deltar Länsstyrelsen i den så kallade ”Se mig-veckan” som är en temavecka där ett antal aktörer i länet lyfter barns rättigheter under konferenser, debattartiklar, samtal med mera. Länsstyrelsens bidrag 2018 var att bjuda in till en dag om vikten av kunskapsbaserat förebyggande arbete. Utgångspunkter för dagen var teorin om risk- och skyddsfaktorer och jämställdhetsintegrering i det förebyggande arbetet.

Våga se och agera

Länsstyrelsen Värmland har tillsammans med Karlstads Universitet, Studenthälsan och Studentkåren startat ett samarbete för att förhindra sexuella trakasserier och kränkningar bland studenter. För att bryta

trenden och stoppa det våld och de sexuella trakasserier som förekommer inom studentvärlden är det av största vikt att ”åskådare” (folket runtomkring) ser och agerar i situationer där samtycke inte finns, och där det på något sätt har gått för långt.

Bystander/åskådarperspektivet gör skillnad. Studenthälsan kan se en uppgång av samtal från studenter om våld och sexuella trakasserier i samband med terminsstart, vid de så kallade introduktionsveckorna. Samarbetet har resulterat i ett filmmaterial som ska fungera som ögonöppnare, och väcka tanken hos tittaren att ”Jag kan agera” och vara uppmärksam på om något inte går rätt till. Effekten blir en dialog och mod att gå emot negativa grupptryck och bryta en hotfull situation. Detta leder till en ny medvetenhet som ger färre övergrepp och kränkningar.

LÄS MER I RAPPORTEN:

”Redovisning av Länsstyrelsen Värmlands arbete med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor 2018”

Du hittar den på vår webbplats:
lansstyrelsen.se/varmland

LÄGESRAPPORT

Länsstyrelsen Värmland har gett FOU Välfärd Värmland vid Karlstads universitet i uppdrag att beskriva vilka aktiviteter och insatser som görs i Värmland för att bekämpa och förebygga mäns våld mot kvinnor. Lägesrapporten visar vad som är på gång inom området, vilka insatser som finns men också vad som saknas i länet. Lägesrapporten togs fram genom tre fokusgruppintervjuer med sammanlagt tio personer. De som deltog var nyckelpersoner inom Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Kommunernas socialtjänst, Kriminalvården, Kvinnojour, Landstinget, Migrationsverket samt Polisen.

Alla kvinnors hus

Den ideella verksamheten Alla kvinnors hus arbete innefattar sedan många år att på olika sätt stötta och skydda våldsutsatta kvinnor, bland annat genom skyddat boende. När det gäller frågan om våld bland unga i parrelationer så har den tillhörande tjejjouren en chatt dit unga utsatta kan vända sig. Det finns också en barnsamordnare som träffar många unga tjejer som är eller har varit utsatta för olika former av våld. Ibland kommer en orolig mamma till jouren för stödsamtal. Alla jourkvinnor går numera en obligatorisk utbildning i hbtq-frågor, men det tydliggörs att man i det avseendet måste ”hålla isär begreppen eftersom vi är kvinnoseparatistiska”.

Arbetsförmedlingen

Inom Arbetsförmedlingen pågår det en omorganisation som innebär att det kommer att ingå åtgärder för att kunna upptäcka våldsutsatthet. Det kommer i samband med omorganisationen att bildas en grupp som ska jobba med våldsutsatthet bland klienter.

Försäkringskassan

På Försäkringskassan görs det numera insatser av olika slag och det är tydligt att alla ska fråga om våldsutsatthet. Det pågår informationsverksamhet för arbetsgivare eftersom bakomliggande orsaker till diagnoser och sjukskrivning kan vara utsatthet för våld. Det görs försök att i myndighetssamverkan hitta signalsystem för att upptäcka våld. Något som verksamma inom Försäkringskassan fått upp ögonen för på senare tid är att den våldsutövande mannen ofta agerar ombud för den våldsutsatta kvinnan. För att lösa det försöker man boka enskilda samtal med kvinnan. Det finns en upplevelse av att Värmland används som ett gott exempel, vilket ger positiv energi att fortsätta det pågående arbetet. När det gäller frågan om våldsutsatta hbtq-personer så gör man ingen skillnad mellan olika målgrupper: ”Vi har inte gjort någon skillnad eller arbetar på något annat sätt mot olika målgrupper som kan vara utsatta för våld”.

Kommunernas socialtjänst

Inom kommunerna är fältarbetet mycket viktigt. Socialtjänsten är numera regelmässigt ute i skolor och informerar personalen, bland annat om hur de ska känna sig tryggare i hanteringen när ett barn berättar om utsatthet. Men även om vikten av att prata med var och en i familjen enskilt, att ställa öppna frågor och att låta barnet berätta. Det läggs mycket fokus på det förebyggande arbetet och det anses viktigt. Det finns en god samverkan i länet och en grogrund att förbättra saker. Kunskapsbanken finns kvar år efter år och det finns en vilja att försöka samverka med de små resurser som finns. Inom kommunerna ges utbildning i FREDA-formuläret (riskbedömningsinstrument för socialtjänst) för att alla ska våga fråga och veta hur man går tillväga. Det planeras gemensamma FREDA-utbildningar med olika aktörer för att sprida det till alla berörda parter. Kommunen har fått statliga pengar som används för utbildning och det har startats våldsteam för handläggare från olika enheter. Några personer har fått utbildning i att arbeta med förövare. Alla ska gå NCK:s (Nationellt centrum för kvinnofrid) web-utbildning om våld i nära relationer och det anses positivt att alla kan genomföra den utbildningen i sin egen takt. Alla anställda får på så sätt en gemensam grund att stå på. Inom kommunerna uppmärksammas också numera anställda som själva blivit utsatta för våld i nära relationer. På frågan om våld bland unga i parrelationer så har man inom kommunen på senare tid börjat uppmärksamma våldsutsatthet bland unga med funktionshinder. På frågan om våldsutsatthet bland hbtq-personer framgår att åtminstone en kommun i Värmland hbtq-certifierar alla anställda.

LÄGESRAPPORT

Kriminalvården

Inom kriminalvården pågår en kulturförändring. Under hösten har det anlitats externa psykologer för att handleda och utbilda personalen och det anses vara en stor skillnad jämfört med tidigare. De största satsningarna som har genomförts de senaste åren är just på personal, bland annat genom handlingsplaner. Genom personutredningar kan förekomst av våld upptäckas. Vidare används kontaktmanskap med klienter där man bygger personliga relationer. Kriminalvården kan numera stoppa både telefoni och besökskontakter och själva gå in och ange något annat skäl än våldet till den frihetsberövade förövaren, om inte den utsatta kvinnan själv vågar stå emot. En annan sak som kom upp under intervjun var att det numera finns en vetskap om värdet av att erbjuda insatser för en person som blivit dömd för våldsbrott även om den personen ej varit dömd tidigare, med inställningen att ”varje dag räknas”.

Region Värmland

Region Värmland bedriver en pågående utveckling på området. Inom Region Värmland är det framförallt inom mödravården man sedan en tid frågar om våldsutsatthet rutinmässigt. På vissa håll har man börjat ställa frågan även inom BVC. På Region Värmland har man börjat tänka förebyggande folkhälsa istället för att bara vårda. På senare tid har det hänt mycket, till exempel att det nu efterfrågas utbildningar på våldsområdet i högre grad än för ett antal år sedan, en efterfrågan som inte fanns alls tidigare samt att man alltid ska fråga om det finns barn.

Migrationsverket

Migrationsverket arbetar med en särskild målgrupp, vilket bland annat innefattar information för asylsökande och gruppverksamhet. Det finns också möjlighet till sekretessmarkering. På frågan om våldsutsatthet bland asylsökande hbtq-personer framgår att det är svårt för dessa och andra sårbara grupper, men att det finns specialboenden och specialutbildad personal.

Polisen

Inom polisen pågår flera projekt, bland annat projekt som rör jämställdhet, sexuella trakasserier, kompetensförsörjning samt flera delar kring området våld i nära relationer, varav det brottsförebyggande arbetet är en viktig del. Polisen arbetar med att ta fram utbildningsmaterial för yttre personal och checklistor som hjälp för första patrull på plats. Bemanningen i de här grupperna håller på att kartläggas och innehåller särskilt utpekade utredare. Det finns en särskild ”brottinäragrupp” i Karlstad och i de mindre kommunerna finns utlokaliserade personer som arbetar med relationsvåld. Det är viktigt att bli bemött på hemmaplan. Första dygnen i ett våldsärende är viktiga och man har kommit ifrån att det är kvinnan och barnet som får packa väskan och flytta på sig. Det framgår också att man gör gripanden i högre utsträckning med inställningen ”hellre än gång för mycket än en gång för lite”. Även inom polisen arbetas det med frågan internt, det vill säga att uppmärksamma våldsutsatthet bland anställda. Inom polisen har man också blivit bättre på att dokumentera och att spela in vid utryckning. På frågan våldsutsatthet bland hbtq-personer så anses detta blivit synligare på senare tid.

LÄS MER I RAPPORTEN:

”Redovisning av Länsstyrelsen Värmlands arbete med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor 2018”

Du hittar den på vår webbplats:
lansstyrelsen.se/varmland

UTMANINGAR OCH FÖRBÄTTRINGAR

När det gäller olika utmaningar och förbättringsområden, det vill säga insatser som saknas och vad som anses vara hinder för att uppnå de olika målsättningarna framgick i alla tre intervjuerna flera gemensamma synpunkter och tankar. Samtliga intervjupersoner var överens om att det fortfarande finns många förbättringsområden. ”Visst har det hänt något, men ändå pratar vi på samma sätt”. Vid en analys av intervjuerna framgick följande underteman:

Motstånd

Samtliga aktörer var överens om att det fortfarande finns ett motstånd i den här frågan och ett motstånd mot att regelmässigt ställa frågan om utsatthet för våld. En kommunrepresentant uttryckte att det svåra är att få med sig tjänstemännen, inte politiker eller chefer: En annan uttryckte: ”Det går att göra skillnad, men du måste engagera dig, så mycket är inställning och attityd”.

Regelverk, sekretess och samverkan

Ett annat problem som togs upp var att olika regelverk, bland annat regler om sekretess, utgör ett hinder för effektivt arbete och för samverkan mellan olika aktörer. En representant från Försäkringskassan framhöll att det är problematiskt då Försäkringskassan har ett samordningsansvar, men sällan får information om våldsutsatta personer från andra aktörer. De efterlyser tydligare direktiv i samband med jämställdhetspolitiska mål och nationella strategier. Något som lyftes under en av intervjuerna var att det är problematiskt att det står ”bör” och inte ”skall” i Socialstyrelsens allmänna råd (SOFS 2014:4).

Svårt att upptäcka

Det upplevs också svårigheter med att kunna upptäcka annat än det fysiska våldet och att upptäcka våld mot äldre – ett område inom vilket det anses finnas ett stort mörkertal. Inom fokusgrupperna var man också överens om att det antagligen är väldigt individbaserat hur professionella rent konkret arbetar med frågan och hur upptäckt och bemötande av våldsutsatta går till. Inom migrationsområdet angavs att det är

vanligt att mannen för talan för familjen vilket är ett problem. Ett annat problem är personalnedskärningar och att det börjar bli ont om kvinnlig boendepersonal på flyktingförläggningar. Inom migrationsområdet ställs inte frågan om våld rutinmässigt utan snarare på indikation. Ingången är alltid hälsa. Det anses också vara svårt att få våldet att upphöra vid separation om paret fortsatt bor i samma kommun, särskilt om det är fråga om en liten kommun. Det är fortfarande lättare att upptäcka våld bland så kallade ”stökiga familjer”, men svårare att upptäcka våld bland ”finare familjer” där skammen kanske är ännu större.

Tydligare förövarperspektiv

Något som togs upp i samtliga fokusgrupper var avsaknaden ett förövarperspektiv, det vill säga att det saknas ett strategiskt sätt att arbeta med våldsutövare. En av de intervjuade uttryckte att det därför är bra att det nu finns med i den strategiska planens målsättningar. En kommunrepresentant påpekade att det fortfarande ”famlas i luften” när det gäller behandling av våldsutövare, att det finns metoder för att behandla det fysiska våldet ”men det som är jättesvårt är att komma åt det psykiska våldet och det är ett bekymmer”.

Att kunna ge långvarigt skydd

Ett specifikt problem för just kommunernas socialtjänst, är svårigheter med att ge våldsutsatta långvarigt skydd, bland annat på grund av den bostadspolitik som har förts och den stora bristen på lägenheter. En av de intervjuade uttryckte: ”Skydd i det akuta funkar, svårare med det långvariga skyddet”. I samband med den diskussionen framgick också det problematiska i att det fortfarande oftast är den våldsutsatta som måste flytta och inte våldsutövaren. Ett annat problem som framkom är att det finns få skyddade boenden som tar emot män.

UTMANINGAR OCH FÖRBÄTTRINGAR

Normer och värderingar

Alla tre fokusgrupper var överens om att det allra viktigaste, för att förebygga och bekämpa våldet, är att arbeta med att förändra normer, värderingar och attityder kring kön, våld och sexualitet, till exempel i förskolan och skolan. Det vill säga att våldet i grunden är ett jämställdhetsproblem. Någon nämnde i samband med det att sex-och samlevnadsundervisningen är undermålig och behöver förändras och moderniseras.

Våld bland unga

Flera diskuterade att porren och det digitala våldet har blivit ett relativt nytt problem att hantera: ”Unga tjejer är så rädda för repressalier så att de inte vågar berätta eller anmäla”. Det efterfrågades ett samarbete med idrottsrörelsen. Det framkom också att det inte varit helt lätt att få komma ut på skolor och prata. Detta anknyter till frågan om våldsutsatthet bland unga och på det området finns det mer att göra. Särskilt lyftes i en av intervjuerna våld mot unga funktionshindrade. Viktigt när det gäller våld bland unga, som av intervjuerna framgick anses ha blivit normaliserat, är att lyckas ”fånga in” både förövare och offer.

Mansnormer

I samtliga fokusgrupper var man överens om att våldet är ett manlighetsproblem. Det handlar om att förändra mansnormerna, men också föreställningar om vem som är förövare. Enligt kriminalvården behövs nya sätt att tänka kring att hantera våldet och det behövs därför nya anpassade program. Kriminalvårdens representant menade också att det handlar om resurser och det är problematiskt att åklagarna har en ”jättetuff arbetsbelastning”. Kriminalvården uttryckte ett behov av särskild nischad avdelning med särskilt utbildad personal. Ett skäl till att arbeta med normer och värderingar bland svenska ungdomar ansågs också vara viktigt för integration bland utlandsfödda/nyanlända: ”för hur ska annars våra invandrarungdomar veta vad som är normalt”.

Hbtq-personer

På frågan om våldsutsatthet bland hbtq-personer var man överens om att en heteronorm råder, att det finns ett stort mörkertal och att det finns ett behov av att börja arbeta mer strukturerat med den frågan. Någon frågade sig om det är ett så kallat tabuiserat landsbygdsproblem i regionen, det vill säga problematiskt att ”alla känner alla”. I en av fokusgrupperna uttrycktes: ”Här har vi ett jobb att göra”. Migrationsverkets representant lyfter fram den särskilda svårighet som råder för hbtq-asylsökanden.

Utlandsfödda/nyanlända

Olika former av våld ansågs enligt polisen ha blivit ännu mer komplext bland utlandsfödda/nyanlända och därmed en ännu större utmaning, inbegripet till exempel barn som flygs tillbaka till hemlandet och som anses vara väldigt oskyddade. Något som också lyftes fram är de kvinnor som kommer på anknytning som en oerhört utsatt grupp.

UTMANINGAR OCH FÖRBÄTTRINGAR

På grund av 2-årsregeln måste de kvinnor som blir utsatta för våld ”härda ut” våldet för att få stanna kvar i Sverige. Det ansågs därför vara en mycket svårnådd grupp och svår att arbeta förebyggande med. I samband med detta diskuterades också frågan om att använda tolk och problemet med att tolkningens kvalitet skiftar.

Kunskapsbrister

Det behövs bättre kunskaper om till exempel att bemöta våldsutsatta personer som faktiskt gör valet att stanna kvar i en våldsam relation och vikten av att respektera ett sådant val. Det efterfrågades också en mer nära relation mellan forskning och praktik. Det ansågs svårt att få tillgång till olika forskningsresultat och metoder att därmed svårt att få genomslag för dessa i praktiken.

Flera av intervjudeltagarna nämnde den höga personalomsättningen som ett problem och att det därför gäller att hela tiden arbeta aktivt med frågan så att de nyanställda får med sig kunskaper och verktyg. Polisens representant uttryckte att det är problematiskt att många nya poliser inte har fått kunskaper om till exempel initiala åtgärder på polisutbildningen.

På Alla kvinnors hus ser man ett problem i att domstolarna inte hänger med i kunskapsutvecklingen och ibland dömer till umgänge med våldsutövande förälder. Man lägger fortfarande mest fokus på den våldsutsatta mamman och hennes förmåga samt att barn därigenom ibland är helt oskyddade. En ökad medvetenhet om så kallat eftervåld efterlystes, det vill säga de övergrepp som utövas efter en separation från en våldsam relation.

Samverkan

Länsstyrelsens bedömning är att det finns utvecklingsmöjligheter. En del i detta är att nätverket för myndighetssamverkan våld i nära relationer, i bred samverkan har tagit fram en SIP (Samordnad Individuell Plan) särskilt för våldsärenden. Trots att man har sett behovet används den i ringa omfattning. I de resursteam (heder och prostitution och människohandel) som Länsstyrelsen samordnar förekommer samverkan mellan myndigheter och civilsamhället i enskilda ärenden.

Barnperspektivet tillvaratas inte

I kontakten med både myndigheter och civilsamhället framgår att barnperspektivet och/eller barnets rätt inte tillvaratas på bästa sätt. Det kan gälla att skyddas från våldet eller att få utrett vilket stöd som är mest lämpligt för ett särskilt barn.

Platsbrist i boenden

De skyddade boendena i länet har platsbrist mest på grund av att de våldsutsatta inte har en bostad att komma till när de ska flytta från det skyddade boendet. Detta har uppmärksammats i den regionala bostadsmarknadsanalysen ”Utsatthet på bostadsmarknaden, Värmlands län 2018”.

Fortbildning av socialtjänsten

I Värmland är det fortfarande en stor genomströmning av personal inom socialtjänsten, främst i de mindre kommunerna, vilket medför att kompetens och kontinuitet försvinner. Länsstyrelsen har ett fortsatt uppdrag att fortbilda socialtjänsten när det gäller området mäns våld mot kvinnor och då särskilt med betoning på de grupper som har svagt samhälleligt skydd.

LÄS MER I RAPPORTEN:

"Redovisning av Länsstyrelsen Värmlands arbete med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor 2018"

Du hittar den på vår webbplats:
www.lansstyrelsen.se/varmland

KUNSKAPSUNDERLAG

Länsstyrelserna har tagit fram kunskapsunderlag som visar dels statistik hämtat från Nationella trygghetsundersökningen och Öppna jämförelser, dels resurser som finns i länet gällande Mäns våld mot kvinnor. Underlagen finns tillgängliga som Excelfiler på Länsstyrelsens webbplats. I båda filerna kan du söka ut information genom att välja vilka kategorier som ska visas.

Omfattning och beredskap

Hot och misshandel mot ensamstående med barn har ökat betydligt. Brå har uppmärksammat det i sin rapport Utsatthet för brott, Kortanalys 1/2019. Hos samverkanspartners uppmärksammas ökningen när det gäller ensamstående med barn även när det gäller Personligt Ombuds klienter, men också en ökning av vräkningar av barn.

Statistiken gäller för de senaste två till tre åren och bygger på indikatorer som mäter omfattningen av mäns våld mot kvinnor samt kommunernas beredskap att hantera frågan.

INDIKATORSAMMANSTÄLLNING – EXCELFIL

Omfattning och beredskap – Mäns våld mot kvinnor

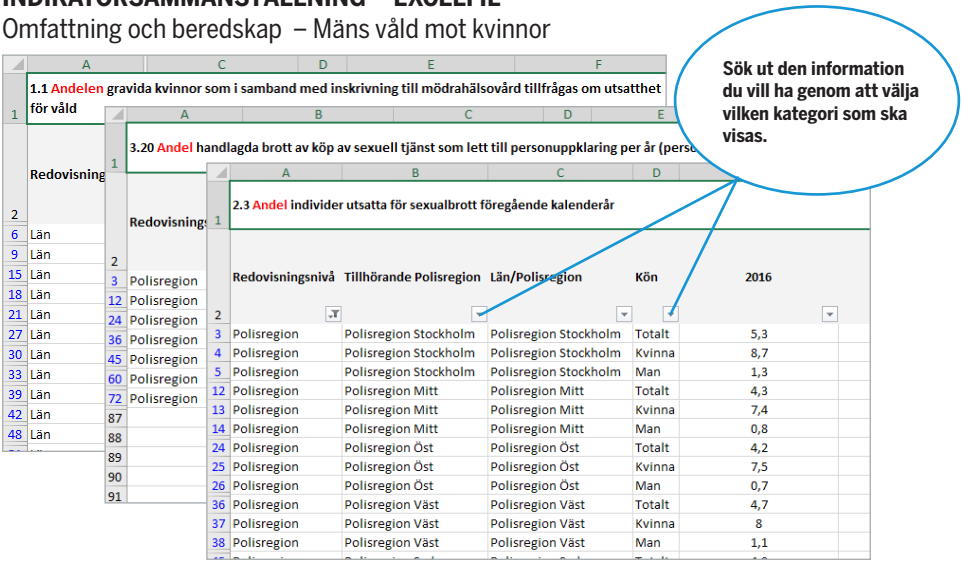

HÄMTA KUNSKAPSUNDERLAGEN PÅ:
lansstyrelsen.se/varmland

Sök på:
"Redovisning av Länsstyrelsen Värmlands arbete med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor 2018"

Resurser i länet

Länsstyrelsen bedömer att det är svårt att ta reda på var det finns stöd att få. Både för de våldsutsatta och de som våldsutsätter. Denna sammanställning visar länets resurser kategoriserat på målgrupper, upptagningsområde och tillgänglighet. I underlaget saknas särskilt stöd för våldsutövare i vissa kommuner. Myndigheter och civilsamhället skiljer inte ut hbtq som en särskild grupp utan de ingår i de som söker stöd som våldsutsatta eller våldsutövare. De blir därför uppmärksammade som att vara i behov av särskilt stöd. Stöd finns i det kortsiktiga akuta skedet, men när det gäller det långsiktiga stödet är det ett utvecklingsområde. Databasen är framtagen utifrån den information som framkommer på nätet och är kompletterad. Den omfattar både myndigheter och civilsamhället.

LÄGESBILD VÄRMLAND – EXCELFIL

Länets resurser – Mäns våld mot kvinnor

Sök ut den information du vill ha genom att välja vilken kategori som ska visas t.ex. målgrupp eller upptagningsområde.

	A	B	C	D	E
1	Alla		Utsatt för våld i nära relation		
2	Kvinnor/mä				
3	Kvinnor/mä				
4	Flickor/pojk				
5	HBTQ-persc				
6	Kvinnor				
7	Män				
8	Flickor				
9	Pojkar				
10	Kvinnor/mä				
11	Kvinnor inkl				
12	Män inkl. HE				
13	Flickor inkl.				
14	Pojkar inkl.				
15	Framgår ej				
16					
17					
18					
19					
20					
21					

1	Huvudman	Sektor	Länk
119	Jämställdhetsmyndigheten	Stat	https://www.jams
120	Jämställdhetsmyndigheten	Stat	https://www.jamstalldhe
121	Jämställdhetsmyndigheten	Stat	https://www.jamstalldhetsmyndigheten.se/regio
122	Jämställdhetsmyndigheten	Stat	https://www.jamstalldhetsmyndigheten.se/regio
123	Karlstads kommun	Samverkan	https://karlstad.se/Omsorg-och-hjalp/Akut-hjalp/
124	Kristinehamns kommun	Samverkan	https://karlstad.se/Omsorg-och-hjalp/Akut-hjalp/
125	Storfors kommun	Samverkan	https://karlstad.se/Omsorg-och-hjalp/Akut-hjalp/
126	Filipstads kommun	Samverkan	https://karlstad.se/Omsorg-och-hjalp/Akut-hjalp/
127	Hagfors kommun	Samverkan	https://karlstad.se/Omsorg-och-hjalp/Akut-hjalp/
128	Munkfors kommun	Samverkan	https://karlstad.se/Omsorg-och-hjalp/Akut-hjalp/
129	Sunne kommun	Samverkan	https://karlstad.se/Omsorg-och-hjalp/Akut-hjalp/
130	Torsby kommun	Samverkan	https://karlstad.se/Omsorg-och-hjalp/Akut-hjalp/
131	Arvika kommun	Samverkan	https://karlstad.se/Omsorg-och-hjalp/Akut-hjalp/
132	Säffle kommun	Samverkan	https://karlstad.se/Omsorg-och-hjalp/Akut-hjalp/
133	Årjängs kommun	Samverkan	https://karlstad.se/Omsorg-och-hjalp/Akut-hjalp/
134	Eda kommun	Samverkan	https://karlstad.se/Omsorg-och-hjalp/Akut-hjalp/
135	Hammarö kommun	Samverkan	https://karlstad.se/Omsorg-och-hjalp/Akut-hjalp/
136	Kils kommun	Samverkan	https://karlstad.se/Omsorg-och-hjalp/Akut-hjalp/
137	Grums kommun	Samverkan	https://karlstad.se/Omsorg-och-hjalp/Akut-hjalp/
138	Forshaga kommun	Samverkan	https://karlstad.se/Omsorg-och-hjalp/Akut-hjalp/
139	Kriminalvården	Stat	https://www.kriminalvarden.se/hitta-och-kontakt

SAMLAD BEDÖMNING

Det är mycket på gång inom området i Värmland och det finns stor kunskap, samsyn, vilja och engagemang. Det pågår och planeras olika former av jämställdhetsprojekt, utbildningar och informationsverksamhet, både internt och externt och det arbetas aktivt för att frågan om utsatthet för våld ska ställas rutinmässigt.

Mer kunskaps behövs

Ett viktigt resultat av kartläggningen är att det, trots alla utbildningsinsatser som har gjorts och görs, fortfarande anses finnas brister i kunskaper när det gäller mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer. Kunskaper och så kallad handlingskompetens, måste vara av grundläggande vikt för möjligheterna att förebygga, upptäcka och hantera våldet. Med tanke på att det inom vissa av verksamheterna råder hög personalomsättning är det extra viktigt med utbildning, fortbildning, nätverkande, samverkan och internt arbete. Ökade kunskaper skulle förmodligen också kunna minska det motstånd som uppenbarligen fortfarande finns. Samhället förändras och därmed behöver också kunskaper uppdateras, till exempel när det gäller våld bland unga, inbegripet konsekvenserna av porr och utsatthet för digitalt våld samt våld bland utlandsfödda. Kunskaper är också A och O för ett bra bemötande av våldsutsatta och kan vara livsavgörande. Det är därför glädjande att mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer numera måste ingå som moment i socionomutbildningen och andra professionsutbildningar (SFS 2017:857).

Viktigt kunna skilja på våldet

Kunskaper om våldet bör dessutom innebära att kunna skilja på konfliktrelaterat respektive icke konfliktrelaterat våld. I de allra flesta relationer förekommer det konflikter av olika slag som i värsta fall kan leda till olika former av våld från båda parter. Viktigt är därför kunskap om att en typisk misshandelsrelation sällan har med konflikt i relationen att göra, att det är ett våld som förekommer oavsett vad den utsatta gör eller säger. Det handlar om ett våld som oftast är ensidigt utövat, systematiskt och upprepat. Det är en viktig distinktion i förståelsen av våld i nära relationer när ämnet diskuteras, studeras och skrivs om.

Ett jämställdhetsproblem

Det framkom i samtliga intervjuer att mäns våld mot kvinnor i grunden anses vara ett jämställdhetsproblem. Vi måste arbeta med att förändra normer och värderingar om kön och våld, men också om till exempel etnicitet och sexualitet, det vill säga vikten av att ha ett intersektionellt perspektiv. Mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer är ett komplext problem som det inte finns någon enkel förklaring eller orsak till. Det behövs ett tydligare förövarperspektiv, att bättre fånga upp och arbeta mer strategiskt med de som utövar våldet.

Få våldsbrott polisanmäls

Det är allmänt känt att det fortfarande endast är en liten del av faktiska våldsbrott som polisanmäls eller kommer till kännedom bland olika aktörer och ännu färre brott som leder till åtal. Det råder alltså ett stort mörkertal beträffande mäns våld mot kvinnor (och ännu större när det gäller våld i samkönade relationer) (Sinisalo & Moser Hällen 2018). För de förövare som trots allt fångas upp finns det ett behov av ett mer strategiskt arbete, vilket också framgår av intervjuerna. Det kan dessutom tänkas finnas behov av fler och alternativa behandlingsmetoder än de som för närvarande används i regionen. En utmaning är också att kunna ge våldsutsatta ett långvarigt skydd.

Mycket arbete kvarstår

Resultatet av denna kartläggning visar att det inom de olika verksamheterna i regionen pågår ett omfattande arbete när det gäller att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor och att det till stor del finns en stabilitet och en samsyn kring vikten av att arbeta aktivt med frågan om mäns våld mot kvinnor. Resultatet visar också att det kvarstår en mängd utmaningar och förbättringsområden, trots allt det arbete som görs. Det är av största vikt med fortsatta åtgärder från politiskt håll och att resurser av olika slag fortsatt avsätts för detta allvarliga och kostsamma samhälls-, jämställdhets- och folkhälsoproblem.

SAMLAD BEDÖMNING

Satsa på förebyggande arbete

Att arbeta förebyggande är viktigt för att förhindra att våld uppstår och i det arbetet behövs samtliga aktörer, både civilsamhället och myndigheter. Länsstyrelsen uppfattar att flera myndigheter och då särskilt socialtjänsten är ansträngda med att klara av det som är lagstyrt vilket gör att de nedprioriteringar som sker ofta blir inom det förebyggande arbetet. Med anledning av det rekommenderar Länsstyrelsen att fortsatta satsningar även görs på det förebyggande arbetet inom hela våldsområdet.

Mäta utvecklingen bättre

Länsstyrelsen anser vidare att data från fler myndigheter bör inkluderas när det gäller att mäta utvecklingen inom området. Förslagsvis bör information från de myndigheter som har särskilda uppdrag att uppmärksamma våldsutsatta, få i uppdrag att även kvalitativt beskriva antalet våldsutsatta.

Utbilda mer

Karlstads universitet börjar med en basutbildning om mäns våld mot kvinnor under 2019 på socionomutbildningen men det kommer att dröja innan det får genomslag och Länsstyrelsen är den aktör som fortfarande både bas- och spetsutbildar i länet.

LÄS MER I RAPPORTEN:

”Redovisning av Länsstyrelsen Värmlands arbete med att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor 2018”

Du hittar den på vår webbplats:
lansstyrelsen.se/varmland

LÄNSSTYRELSENS SAMLADE BEDÖMNING

SYNLIGGÖR VÅLDET
Det är viktigt att synliggöra våldet, både de som blir våldsutsatta och de som våldsutsätter.

FORTBILDA
Det finns fortfarande ett stort behov av fortbildning i länet.

MER RESURSER TILL FÖREBYGGANDE
Tillför resurser och kompetens för att kommunerna ska kunna göra satsningar och för att synliggöra det förebyggande arbetet.

MER SAMVERKAN
Det behövs mer samverkan och gemensamt ansvar så att ingen hamnar mellan stolarna.

LÅNGSIKTIG FINANSIERING
Länsstyrelserna bör få långsiktig finansiering och uppdragsbeskrivning för att kunna arbeta strategiskt och framåtsyftande.